

Raadsstuk 817/2008
B&W datum 8 april 2008
Sector/Afd Stz/ec
Reg.nr(s) 2008/51579

Onderwerp **Kansenkaart watertoerisme Haarlem**

Aan de Raad der gemeente Haarlem

Inhoud van het voorstel

Het rapport “Kansenkaart Watertoerisme Haarlem”, toont aan dat er in Haarlem nog vele kansen liggen op het gebied van het watertoerisme. Aan de hand van marktontwikkelingen, aanbod en lopende projecten zijn de kansen voor Haarlem aan de waterkant in beeld gebracht. Voorzieningen voor het watertoerisme worden niet los bekeken, maar in samenhang gebracht met andere projecten aan de waterkant. Hierdoor wordt er tevens een belangrijke kwaliteitsslag gemaakt. Dit komt ten goede aan de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de openbare ruimte aan de waterkant.

Doelstelling

Doelstelling is een optimaal gebruik van kansen, ruimte en voorzieningen voor watertoerisme om het toeristisch gebruik van Haarlem te bevorderen en de ruimtelijke kwaliteit te versterken. Het einddoel van de kansenkaart en de voorstellen is een samenhangend toeristisch waterproduct te kunnen bieden aan bezoekers en inwoners.

Bestaande situatie, economische impact watertoerisme

De bestaande situatie geeft aan dat Haarlem een breed aanbod heeft aan watersportvoorzieningen. Er is geen plek waar alle watersportgebonden functies zijn samengebracht, alle voorzieningen zijn over de stad verspreid. Daarom wordt Haarlem niet beleefd als een actieve watertoeristische stad. Tot nu toe zijn voorzieningen voor het watertoerisme nauwelijks in samenhang bekeken met andere lopende projecten in de stad. De economische impact op dit moment is behoorlijk en bedraagt tenminste 2,5 miljoen euro. Dan gaat het om ca. 600 vaste ligplaatsen in de jachthavens, die 1,8 miljoen per jaar besteden in de stad, ca. 660 charterschepen die € 660.000 besteden en 1200 overnachtingen (7300 doorvaarten) van passanten (inschatting) die € 93.000 aan bestedingen in de stad opleveren. De losse 1000 ligplaatsen die verspreid over de stad liggen, zijn hierin nog niet meegenomen. Het rapport geeft aan dat de economische impact onder druk staat, doordat jachthavens in Haarlem dreigen te verdwijnen, terwijl er vooralsnog geen alternatieven voor handen zijn.

Het rapport heeft als ondertitel van “doorvaartroute naar aantrekkelijke verblijfplaats”. Dit betekent dat veel schepen Haarlem passeren als doorvaartroute (Staan de mast) en niet in Haarlem verblijven. Door Haarlem aantrekkelijker te maken aan de waterkant (o.a. voorzieningen, service, meer plekken om af te meren)

kunnen de passanten verleid worden om langer in Haarlem te verblijven, en dus meer geld te besteden. Dit komt ten goede aan de economie.

Hoe kan Haarlem passanten verleiden langer te blijven?

De kanskaart watertoerisme geeft samengevat de volgende doelen aan: meer watertoeristen, goede voorzieningen, meer havencapaciteit, richten op verschillende doelgroepen, varende schepen, kwaliteit, een beleefbare waterkant en oneigenlijk gebruik van de waterkant terugdringen.

Deze doelen worden vertaald in functies, die grotendeels ruimtelijk worden vertaald op de kanskaart Watertoerisme, die als bijlage bij het rapport in groot formaat is toegevoegd.

Op blz. 20 van het rapport worden vervolgens de kansen vertaald in concrete acties, over de korte termijn, middellange termijn en lange termijn.

De acties op de korte termijn, betreffen vooral meer nautische voorzieningen, zoals water, elektra, maar ook een uitbreiding van passantenplaatsen die op korte termijn te realiseren zijn, zoals de Molenplas, of een kleine afmeerlocatie aan het Jaagpad. Overigens zijn wij al daar waar mogelijk is, begonnen met de uitvoering van acties op de korte termijn. We hebben immers in het verleden niet stil gezeten om een bijdrage te leveren aan het watertoerisme, alleen vaak niet in relatie met andere projecten (de nota Waterrecreatie 1996). Nu doet zich de komende jaren de toevalligheid voor dat er vele projecten aan het Spaarne uitgevoerd gaan worden (bijv. Scheepmakerskwartier, Schoterbrug, parkeergarage Nieuwe Gracht, reconstructie Spaarndamseweg). Ook nemen we sinds kort al deel aan de marketingcampagne Amsterdam Cruiseport voor riviercruises. Dit is een enorme groeiemarkt, vandaar dat we dergelijke schepen ook naar Haarlem hopen te halen.

Projecten die op de middellange termijn en langere termijn genoemd staan, zijn veelal projecten die in relatie staan met lopende projecten. Het bekendste project op nautisch gebied, is het woningbouwproject aan het Scheepmakerskwartier, waar u onlangs het Masterplan van heeft vastgesteld. In dit plan is een echte stadshaven en uitbreiding capaciteit voor pleziervaart voorzien. Dit is niet alleen een belangrijke kans voor het watertoerisme, maar deze haven zal een belangrijke uitstraling hebben op de ruimtelijke kwaliteit en de belevingswaarde van de binnenstad. Ook de directe omgeving (Nieuwe Gracht) en zuidkant Waarderpolder (lichtfabriek, vergrote binnenstad) bieden kansen om de havencapaciteit te vergroten.

Ondernemingsklimaat

Dat het watertoerisme kansen biedt voor ondernemers, blijkt al uit de vele aanvragen die wij binnenkrijgen voor botenverhuur, horecaboten en ook jachthavens. Op dit moment houden we even pas op de plaats, omdat de ruimte aan de oevers schaars is. Initiatieven of aanvragen die er al langer liggen zullen wij toejuichen en bekijken of we voorlopig een tijdelijke vergunning kunnen verstrekken. Na vaststelling van het Plan van Aanpak, zullen wij in de nota Aanwijzing Oevers het beleid verankeren. Daarna zullen wij uit de ondernemersinitiatieven die er nog meer liggen, op verantwoorde wijze kunnen kiezen, aan welke initiatieven wij gehoor kunnen geven.

Behoud van tenminste de huidige jachthavencapaciteit

Het rapport geeft aan dat het in ieder geval in economisch opzicht van groot belang is om de huidige jachthavencapaciteit tenminste te behouden.

Door andere projecten in de stad (bijv. Schoterbrug) staat het behoud van jachthavencapaciteit onder druk. Het rapport geeft op dit gebied binnen de Haarlemse gemeentegrenzen nog mogelijk de Schouwbroekerplas en Schoteroog aan als uitbreiding van de ligplaatscapaciteit.

Uiteraard zullen deze kansen afgewogen worden tegen andere bestemmingen.

In het Structuurplan staat bijvoorbeeld voor de Schouwbroekerplas woningbouw op het water aangegeven.

Tegen die tijd dat wij hierover gaan besluiten, zullen we inderdaad de diverse mogelijk bestemmingen goed tegen elkaar af wegen.

Hoe nu verder?

Wij beschouwen de kanskaart Watertoerisme als een belangrijke visie voor de stad. Wij stellen voor om na discussie van deze Kanskaart in uw raad, een Plan van Aanpak op te stellen, met daarin een nadere uitwerking van projecten en voorstellen, inclusief financiële onderbouwing. Intussen zitten wij niet stil. Kortlopende acties, die reeds in gang gezet zijn, kunnen gewoon doorgang vinden. In de nota Aanwijzing Oevers, die aan herziening toe is, zal het gebruik van de oevers geregeld worden. Dit gebruik wordt uiteraard afgestemd op de beleidsintenties uit de Kanskaart Watertoerisme en kunnen concreter ingevuld worden na het vaststellen van het Plan van Aanpak. Intussen proberen wij nieuwe bestemmingplannen zoveel mogelijk al af te stemmen om de mogelijkheden van de kansen voor het watertoerisme verder te kunnen benutten. Bij nieuwe bestemmingsplannen kan dan meteen rekening gehouden worden met de diverse bestemmingen in het kader van het watertoerisme.

Aanleiding + fase van besluitvorming

- De Kanskaart watertoerisme is kaderstellend. Het college wil graag de Kanskaart Watertoerisme Haarlem met de raad bespreken.
- Verantwoording / status van het stuk.
De Kanskaart Watertoerisme is een visie, die aangeeft dat er belangrijke kansen voor Haarlem liggen op het gebied van het watertoerisme. De kanskaart Watertoerisme wordt na het vaststellen van het Plan van Aanpak, mede de basis voor de nota Aanwijzing oevers, waarmee de uitgifte van de oevers voor divers gebruik geregeld wordt.

Samenvatting is leeswijzer t.b.v. commissie en/of raad

- Beoogd resultaat
Na discussie in de raad, zal de raad goedkeuring moeten geven aan het opstellen van een plan van Aanpak waardoor de Kanskaart Watertoerisme verder uitgewerkt kan worden (nader uitwerken van projecten en voorstellen, inclusief financiële onderbouwing), waarbij de inzet is om de kansen voor het Watertoerisme in afweging met andere functies in de stad, zo goed mogelijk te benutten.
- Voor- en nadelen en eventuele risico's

De voordelen van het benutten van de kansen voor het Watertoerisme is de bijdrage aan de economie, de toeristische wervingskracht en het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit. Op dit moment zijn er geen nadelen voorzien. Afhankelijk van de verschillende voorstellen zullen de nodige gevolgen/risico's bij de uitwerking in beeld gebracht gaan worden. Een belangrijk aspect voor het Spaarne is de veiligheid op het water, omdat er naast pleziervaart, ook beroepsvaart op het Spaarne plaatsvindt. Hier hebben we reeds ervaringen opgebouwd met diverse gebruikers van het Spaarne, zoals de HJC en de Koninklijke roei-en zeilvereniging Het Spaarne, waarmee we helaas in rechtszaken zijn/waren beland. Zo zal er in ieder geval nader nautisch onderzoek moeten plaatsvinden bij de ingang van de industriehaven, als wij invulling willen geven aan de kans om het EBH-complex/Lichtfabriek over het water toegankelijk te laten zijn, via afmeerplekken. Dit zou op meerdere plekken aan het Spaarne het geval kunnen zijn. Ook de veiligheid aan de walkant als gevolg van nieuwe functies aan het water (bijv horecaschip, cruiseschip, terras, uitgang parkeergarage Nieuwe Gracht) zal goed onderzocht moeten worden.

- Eventueel te maken keuzes en gevolgen
Als het Plan van Aanpak klaar is, is er concreet zicht op de nadere uitwerking van projecten en voorstellen en de financiële gevolgen.
De keuze is aan de raad of de raad door wil gaan met het benutten van de kansen voor het watertoerisme, ofdat de raad bij voorbaat zegt dat wij hier geen energie in moeten stoppen.
- Wijze van aanpak bij kaderstellende stukken: vermelden van de oplossingsrichting; keuzes / varianten voorleggen; variant die voorkeur van het college heeft met redenen omkleed vermelden.
Wij vinden de Kansenkaart Watertoerisme Haarlem een belangrijke samenhangende visie voor Haarlem, om samen met partners onze handen ineen te slaan om zoveel mogelijk de aangegeven kansen te kunnen benutten, uiteraard waar nodig in afweging met andere functies in de stad.
Het ligt voor de hand dat inzetten van menskracht, middelen en medewerking in grote mate het succes bepaalt om de kansen voor het Watertoerisme daadwerkelijk te kunnen benutten. Dit alles zullen wij in het Plan van Aanpak aangeven.

Financiële paragraaf

- Op dit moment zijn er geen financiële consequenties verbonden aan de besluitvorming. In het Plan van Aanpak zal inzicht gegeven worden in de mogelijke financiële consequenties. Bekeken kan worden in hoe verre bestaande financiële middelen (bijv OPH, programma toerisme) ingezet kunnen worden, danwel dat er meegelift kan worden met bestaande projecten, die reeds een eigen financiële dekking hebben. Reeds nu al is aan te geven dat wil Haarlem de kansen op het gebied van Watertoerisme goed benutten, er ook nieuwe middelen aangewend zullen moeten worden. Zo hebben de nautische voorzieningen in het Scheepmakerskwartier nog geen financiële dekking en zal er bij diverse nieuwe projecten nieuw geld aangewend moeten worden. Er zullen ook partners gezocht worden die in de financiering kunnen bijdragen (zoals de provincie Noord-

Holland of Stichting Recreatietoervaart Nederland, die beiden het watertoerisme een warm hart toedragen.) Zo geeft de nieuwe provinciale Agenda Recreatie en Toerisme (2008-2011) en het provinciale programma “Water als Economische Drager” vele aanknopingspunten voor het watertoerisme en mogelijk subsidies vanuit de provincie.

Participatie / communicatie

- Status / manier / moment / wie participeren (met derden spreken)
In een vroeg stadium hebben wij de Kanskaart Watertoerisme Haarlem al met enkele partners in de stad besproken om te polsen hoe zij tegenover het bevorderen van het watertoerisme staan. Het gaat dan om de Belangenvereniging Waterrecreatie Haarlem, de Centrummanagementgroep en de Kamer van Koophandel. Bij deze 3 partijen zijn de hoofdlijnen van het rapport positief ontvangen en zijn zij benieuwd naar de verdere voortgang. Uiteraard zullen de voorstellen integraal afgewogen moeten worden met andere functies in de stad (bijv rekening houden belangen Waarderpolder, afstemming met parkeergarage Nieuwe Gracht). Er is enthousiast meegedacht. Zo zijn de specifieke nautische voorzieningen (toiletten, douches, water elektra, ook oplaadpunten op diverse plekken in de stad, want elektrisch varen is in opkomst) als erg belangrijk genoemd en mag een hotel aan de walkant niet ontbreken. Voor de volledigheid hebben we de opmerkingen van deze 3 organisatorisch in de bijlage toegevoegd. De komende tijd, nadat we groen licht van u hebben ontvangen om verder te gaan met het plan van Aanpak, zullen we ook andere instanties/organisaties/burgemeenten benaderen om kennis te nemen, dan wel te participeren in de uitwerking van de kanskaart watertoerisme. Het rapport geeft terecht aan dat we pas aan het begin staan van het proces, en dat we partners moeten zoeken, die meehelpen om de kansen voor het watertoerisme ook daadwerkelijk te kunnen benutten.
8 april 2008 collegebesluit, 24 april advies in commissie Ontwikkeling en 22 mei behandeling in de Gemeenteraad.

Planning

- Acties en tijd (t.b.v. termijnagenda van de commissie/raad)
Opstellen Plan van Aanpak periode juni t/m september 2008.
Vaststellen Plan van Aanpak: najaar 2008.

Wij stellen de raad voor:

1. de “kanskaart Watertoerisme Haarlem” te bespreken.
2. de beleidsintenties middels een Plan van Aanpak verder uit te werken, waarin projecten nader geformuleerd worden inclusief financiële onderbouwing.

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,
drs. W.J. Sleddering

de burgemeester,
mr. B.B. Schneiders

81/2008

De Raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders,

Besluit:

een Plan van Aanpak voor het Watertoerisme door het college op te stellen, waarin de projecten nader uitgewerkt worden, inclusief financiële onderbouwing.

Gedaan in de vergadering van

De griffier

De voorzitter,